

**Перелік вибіркових дисциплін
ОР магістр**

Назва кафедри	Української мови і літератури
Назва дисципліни	Літературна норма і сучасна мовна практика
Загальна кількість кредитів (годин)	5
Курс та півріччя, де починається дисципліна	1 курс, I семестр
Кількість семестрів, протягом яких вивчається дисципліна	1 семестр
Форма навчання, для якої дисципліна пропонується	денна
Попередні умови	Вступом до вивчення дисципліни є курси <i>сучасної української літературної мови, культури української мови та стилістики, фахової української мови</i>. Пропонований курс «Літературна норма і сучасна мовна практика» є логічним продовженням названих вище дисциплін й перебуває у зв'язках з ними та відповідними розділами мовознавства. Призначення курсу – поглибити знання реального функціонування сучасної української мови в її функціонально-стильових різновидах. Ухвалення в 2019 році закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та затвердження нової редакції українського правопису і водночас входження українців у світ глобалізаційних процесів актуалізують питання суспільних функцій і характерних ознак мовного стандарту. До того ж питання мовної норми значно актуалізувалося з огляду на тенденції в сучасній мовній практиці (збільшення кількості варіантів – орфоепічних, граматичних, лексичних, правописних), які свідчать про хитання усталеної літературної норми в різних стилях української мови. У світлі сказаного у вищій школі, орієнтованій на підготовку вчителя-словесника, доречним є поглиблене вивчення й аналіз наявних дескриптивних та прескриптивних мовних норм.
Назви спеціальностей, для яких пропонується вивчення дисципліни	035 Філологія (Українська мова та література)

Короткий опис дисципліни

Курс «Літературна норма і сучасна мовна практика» розкриває специфіку реалізації літературної норми, співвідношення прескриптивної і дескриптивної норми в сучасній мовній практиці. Зокрема, курс уможливує аналіз сучасної мовної ситуації в Україні у зв'язку з докладнішим вивченням літературної норми, кодифікованої в граматиках, словниках української мови (так звана *прескриптивна* норма) та моделей реального функціонування різнорівневих мовних одиниць (дескриптивна норма) – у площині стилістичної системи національної мови.

Вивчення пропонованого курсу зорієнтоване на допомогу майбутньому вчителю 1) правильно реагувати на виклики глобалізаційної доби, на постійну взаємодію літературної мови з територіальними і соціальними діалектами, на активні міжмовні контакти; 2) добре орієнтуватися в стильових нормах.

Мета – сучасне осмислення понять «літературна мова», «літературна норма», «критерії літературної норми», «культуромовний дискурс», поглиблення розуміння взаємодії літературної мови і мови художньої літератури, обґрунтування існування стильових норм на тлі загальнолітературної норми.

Завдання:

- вивчення багатоплановості, динамічної стабільності явища літературної норми як ознаки розвиненої літературної мови;
- виокремлення диференційних ознак літературної мови;
- з'ясування критеріїв становлення літературної норми, відмінностей змісту понять «мовна норма» і «літературна норма», «літературна мова» і «мова художньої літератури»;
- розкриття кореляції загальнолітературної і стильової норми;
- висвітлення активних процесів в сучасній лексико-семантичній системі української мови в їх проекції на динаміку лексичної норми;
- вивчення історії становлення граматичної норми, кодифікованої у граматиках ХХ ст. й проєктованої на стабільні або змінні явища мовного узусу;
- формування навичок розрізнення мовної культури від моди під час викладання української мови в школі.

